

มูลนิธิองค์การกลางเพื่อประชาธิปไตย

แถลงข่าวประชาติ 4/2559

องค์การกลางเสนอทุกฝ่ายเรียนรู้บทเรียนการออกเสียงประชามติ 7 สิงหาคม เพื่อพัฒนาการเมืองการเลือกตั้งไทยอย่างต่อเนื่อง

8 ส.ค. 59 - ผู้สังเกตการณ์องค์การกลาง ใน 35 จังหวัดที่กระจายอยู่ทุกภาคจำนวน 400 กว่าคนมีความเห็นต่อการออกเสียงประชามติ 7 สิงหาคม 2559 ซึ่งเป็นครั้งประวัติศาสตร์ของประเทศไทย โดยเห็นพ้องกันว่า การออกเสียงประชามติครั้งนี้เป็นไปอย่างสันติ ไร้ความรุนแรง ไม่ได้รับรายงานเรื่องการโกงการออกเสียง หรือมีการข่มขู่จากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง และผู้มาออกเสียงส่วนใหญ่สามารถลงคะแนน “เห็นชอบ” หรือ “ไม่เห็นชอบ” ต่อร่างรัฐธรรมนูญและคำถามพ่วงได้โดยราบรื่น แต่มีข้อสังเกตและข้อเสนอต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องแนบดังนี้

1. เห็นว่าการออกเสียงประชามติเป็นการแสดงออกต่ออนาคตของประเทศครั้งสำคัญ ไม่ว่าผลการออกเสียงจะออกมาอย่างไรสมควรให้ เป็นจุดเริ่มต้นของประชาธิปไตย สิทธิเสรีภาพอีกครั้งหนึ่ง และถือเป็นประสบการณ์บทเรียนที่สำคัญที่ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมแต่เริ่มแรกเพื่อทำให้องค์ประกอบของกระบวนการให้ได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญในระบอบประชาธิปไตย สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. ผู้สังเกตการณ์เห็นความไม่พร้อมบางประการในการจัดการลงประชามติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ยังไม่สามารถทำให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารขั้นพื้นฐาน รวมถึงเนื้อหาาร่างรัฐธรรมนูญที่มากพอ โดยในหลายพื้นที่ร่างรัฐธรรมนูญเผยแพร่ผ่านกลไกของรัฐเท่านั้น ขาดการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและเอกชน และเอกสาร อส. 7 ที่ส่งไม่ถึงบ้านเรือนประชาชนทำให้เกิดความขลุกขลักในการหารายชื่อที่หน่วยในช่วงเช้า
3. การจัดการหน่วยออกเสียงประชามติที่ไม่เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน สะท้อนให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ได้รับการอบรมที่ไม่มีมาตรฐานเดียวกัน โดยเฉพาะเอกสารเพื่อให้ข้อมูลผู้มาใช้สิทธิที่หน้าหน่วย การขานชื่อ การไม่ดูหน้าผู้ถือบัตรประชาชน ไม่ตรวจบัตรอื่นใด ในบางพื้นที่มีรายชื่อผู้มาใช้สิทธิมากกว่าปกติ ทำให้เกิดความล่าช้าและทำให้ผู้มาใช้สิทธิออกเสียง ไม่สามารถใช้สิทธิได้ เป็นต้น การทำงานดังกล่าวต้องได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น และทำให้ประชาชนมีความมั่นใจในกระบวนการ รวมทั้งได้รับการรับรองจากทุกฝ่ายทั้งในและนอกประเทศ
4. จากกรณีที่มีผู้ฉีกบัตรโดยไม่เจตนาหรือเข้าใจผิดในหลายหน่วย คณะกรรมการการเลือกตั้งควรศึกษาการออกแบบบัตรที่จะใช้เพื่อการออกเสียง อย่างรอบคอบ ทดลองใช้ก่อนการนำมาใช้จริงเพื่อไม่ให้ประชาชนเข้าใจผิดและเร่งระดมทำความเข้าใจกับประชาชน สื่อมวลชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง
5. เสนอให้ต่อไปต้องกำชับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการทำหน้าที่ในฐานะที่เป็นผู้ให้ข้อมูล ให้เผยแพร่เอกสารให้แก่ผู้มีสิทธิออกเสียงลงประชามติ และขอตั้งข้อสังเกตที่ใช้บ้านของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นสถานที่เก็บรักษาอุปกรณ์การจัดการออกเสียงในบางพื้นที่
6. ผู้สังเกตการณ์เห็นพัฒนาการของการให้บริการผู้พิการ และผู้สูงอายุ ที่ดีขึ้น แต่ยังมีสถานที่ตั้งของหน่วยบางแห่งยังเดินทางลำบาก และในบางหน่วยออกเสียงมีแสงสว่างในขณะที่มีการออกเสียงประชามติ

7. ควรมีการกวดขันจับกุมลงโทษผู้ที่ยังซื้อเหล้าหรือเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ในห้วงเวลาห้ามการจำหน่าย มีรายงานว่าบางร้านยังแอบขายเหล้าในเย็นของวันก่อนวันออกเสียงและวันออกเสียงประชามติ
8. สำหรับการนับคะแนน ผู้สังเกตการณ์รายงานว่ามีความเรียบร้อยและราบรื่นดี ถึงแม้จะมีการขานคะแนนที่ผิดพลาดในบางหน่วยออกเสียง นอกจากนี้ยังมีรายงานเรื่องแสงสว่างในหลายหน่วยออกเสียงว่ามีไม่เพียงพอ มีประชาชนเข้าร่วมสังเกตการณ์นับคะแนนแต่มีปริมาณน้อยกว่าปกติ

สุดท้ายผู้สังเกตการณ์องค์กรกลางพบว่าผู้มาใช้สิทธิในหลายจังหวัดน้อยกว่าปกติเป็นเพราะประชาชนให้ความสนใจน้อย . คณะกรรมการการเลือกตั้ง เปิดให้มีการรณรงค์ล่าช้า ประชาชนจำนวนไม่น้อยได้รับข้อมูลข่าวสารไม่เพียงพอ ไม่เปิดให้ใช้สิทธิออกเสียงล่วงหน้า และเลือกนอกอาณาจักร รวมถึงบางพื้นที่ฝนตกหนัก จึงควรให้มีมาตรการรองรับปัญหาดังกล่าวในการเลือกตั้งที่จะมาถึง และโดยที่ผลการออกเสียงประชามติครั้งนี้มีผู้มาใช้สิทธิเกินกว่าครึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิทั้งหมด มีจำนวนเสียงเห็นชอบทั้งสองประเด็นทั้งห้าจำนวนเสียงไม่เห็นชอบอย่างเด่นชัด จึงขอให้ประชาชนทุกฝ่ายยอมรับผลของออกเสียงประชามติเพื่อให้ประเทศชาติเดินหน้าต่อไป

มูลนิธิองค์การกลางเพื่อประชาธิปไตย

8 สิงหาคม 2559